

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΕΠΕΙΓΟΝ – ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΒΟΥΛΗΣ

**ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΤΜΗΜΑ Β**

Αθήνα, 22-05-2020

Αριθ. Πρωτ. : 51015 - 22-05-2020

Ταχ. Δ/νση : Νίκης 5-7 Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 10180
Πληροφορίες : Ε. Παπάζογλου
Τηλέφωνο : 210-3332711
Fax :
Email : epapazoglou@mnec.gr

ΠΡΟΣ : Το Αυτοτελές Τμήμα
Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

ΚΟΙΝ : -Γραφείο Υπουργού
-Γραφείο Υπηρεσιακής
Γραμματέως

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην με αρ. πρωτ. 6097/30-04-2020 Ερώτηση Βουλευτών»

Σχετικά με την με αρ. πρωτ. 6097/30-04-2020 Ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από Ομάδα Βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ με θέμα «Δωρεάν και καθολική πρόσβαση των πολιτών στα μέσα προστασίας από τον Κορονοϊό», σας διαβιβάζουμε συνημμένα φωτοαντίγραφο της με αρ. πρωτ. 4142/18-05-2020 απάντησης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, εποπτευόμενου φορέα του Υπουργείου μας.

Συνημμένα :

1. Η με αρ. πρωτ. 6097/30-04-2020 Ερώτηση Βουλευτών
2. Η με αρ. πρωτ. 4142/18-05-2020 απάντηση της Επιτροπής Ανταγωνισμού
3. Το με αρ. πρωτ. 46573/12-05-2020 έγγραφο του Αυτοτελούς Τμήματος Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Οργάνωσης,
Διοικητικής & Τεχνικής Υποστήριξης

**Κ.Α.Α.
ΜΠΙΛΗ ΕΥΣΤΑΘΙΑ**

Η ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ

Εσωτερική Διανομή:

- 1. Γεν. Δ/νση Διοικητικών Υπηρεσιών
Γραφείο Προϊσταμένης**
- 2. Δ/νση Νομοθετικού Συντονισμού και
Εποπτείας Νομικών Προσώπων
Τμήμα Β**

Αθήνα, 18/05/2020

Αριθ. πρωτ: 4142

ΠΡΟΣ:

Δ/ΝΣΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΤΜΗΜΑ Β

Ηλ. δ/σεις: nomos@mnec.gr , papadakiss@mnec.gr

Τηλ. 210 3332711

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Κότσικα 1α & Πατησίων

10434 Αθήνα

Τηλ: +30 2108809202, 203

Τηλεομ. : +30 2108809132

Ηλ. δ/ση: secproedros@epant.gr

Θέμα: «Δωρεάν και καθολική πρόσβαση των πολιτών στα μέσα προστασίας από τον Κορονοϊό» (υπ' αριθ. πρωτ. 6097/30.04.2020 Ερώτηση Βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ)

Σχετ.: Τα υπ' αριθ. πρωτ. 48349/15.05.2020 (ΕΑ 4098/15.05.2020) έγγραφό σας.

Αξιότιμοι κ.κ. Βουλευτές,

Σε απάντηση της υπό ανωτέρω σχετ. διαβιβασθείσας Ερώτησης, σας γνωρίζουμε ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού («ΕΑ») είναι αποκλειστικώς αρμόδια για τη διαπίστωση παραβάσεων των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011 περί «Προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού», όπως ισχύει, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Στο πλαίσιο αυτό, η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού διερευνά είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν τεκμηριωμένης καταγγελίας συμπεριφορές επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, για να διαπιστώσει τυχόν παραβάσεις του ανωτέρω αναφερόμενου νόμου, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ, ήτοι απαγορευμένες συμπράξεις μεταξύ των επιχειρήσεων ή καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης που κατέχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις στην αγορά.

Η κρίση που αντιμετωπίζουμε οδηγεί σε σοκ τόσο από την πλευρά της προσφοράς, όσο και από την πλευρά της ζήτησης και είναι σημαντικό λόγω επίσης και της κατάστασης της διεθνούς αγοράς για αυτά τα υλικά, για τα οποία υπάρχουν σημαντικές εισαγωγές στην Ελλάδα, να λάβουμε υπόψη τον διεθνή ανταγωνισμό και τα *inter-market spillover effects* (δευτερογενείς επιπτώσεις σε άλλες αγορές) που μπορεί να υπάρξουν σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας. Ειδικά, στον βαθμό που υπάρχει για το συγκεκριμένο προϊόν παραγωγή στο εξωτερικό ή αποφάσεις παραγωγής ή διανομής, η οποία επηρεάζεται από τιμές σε άλλες χώρες, είναι σημαντικό να λάβουμε υπόψη αρκετές παραμέτρους στο σχεδιασμό μας ώστε να μην δημιουργηθούν ελλείψεις ποσοτήτων στην εσωτερική αγορά.

Σε κάθε περίπτωση, η ΕΑ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, ήδη από τα μέσα Μαρτίου, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες που δημιουργήθηκαν σε συνέπεια της πανδημίας σε προϊόντα υγειονομικού υλικού, απέστειλε αιτήματα παροχής πληροφοριών σε πλέον των 3500 επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, εισαγωγή και εμπορία υγειονομικού υλικού και συγκεκριμένα σε χειρουργικές μάσκες και γάντια μιας χρήσης, καθώς και άλλων προϊόντων όπως αντισηπτικά μαντηλάκια και αντισηπτικά διαλύματα, έτσι ώστε να προχωρήσει την ενδεδειγμένη ανάλυση ολόκληρης της αλυσίδας αξίας και να

αποφασίσει τυχόν περαιτέρω ελέγχους σε διάφορες κομβικές εταιρίες.

Εν προκειμένω, με τη μελέτη του υλικού που έχει συγκεντρώσει μέσω data analytics η Επιτροπή ερευνά εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εκκίνησης αυτεπάγγελτης έρευνας και την επιβολή μέτρων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της αναφορικά με αυξήσεις στις τιμές λιανικής υγειονομικού υλικού ή υπάρχουν συνθήκες που δικαιολογούν μία κανονιστική παρέμβαση στις επηρεαζόμενες αγορές, κάτι το οποίο για να σχεδιαστεί σωστά χρειάζεται πρώτα ενδελεχής έλεγχος της ανταγωνιστικής δομής ολόκληρης της αλυσίδας αξίας αυτών των προϊόντων και τήρηση των υπόλοιπων προϋποθέσεων που αναφέρονται στις συγκεκριμένες διατάξεις του ν 3959/11. Η ΕΑ προχώρησε σε αυτή την ενέργεια καθώς η συλλογή στοιχείων και κατάρτιση βάσεως δεδομένων θα τη βοηθήσει στον καλύτερο σχεδιασμό μέτρων που πιθανώς χρειάζεται να ληφθούν στο μέλλον για να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις τυχόν προβλημάτων στον ανταγωνισμό σε περίπτωση που οι έλεγχοι και τα μέτρα που έχουν ληφθεί από άλλους δημόσιους φορείς δεν φέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Επισημαίνεται τέλος ότι η ενέργεια αυτή, με την αποστολή χιλιάδων ερωτηματολογίων μέσω ηλεκτρονικού προγράμματος και εν συνεχεία γρήγορη ανάλυση των δεδομένων που συλλέχτηκαν μέσω εργαλείων *data analytics* (επιστήμη δεδομένων), ώστε να αποφασισθούν περαιτέρω ενέργειες αποτελεί μία καινοτομία στον τρόπο με τον οποίο η ΕΑ εκπονούσε τις έρευνες της μέχρι σήμερα και δύναται να γενικευτεί σε όσους άλλους κλάδους και άλλες αγορές προϊόντων θεωρήσει ότι υπάρχουν ενδείξεις προβλημάτων στον ανταγωνισμό στο εγγύς μέλλον. Αποτελεί δε το πιο αποτελεσματικό μέτρο έρευνας σε αυτή τη συγκυρία, έτσι ώστε να υπάρξει γρήγορα συστηματική παρέμβαση μεγίστης αποτρεπτικής ισχύος σε περίπτωση εύρεσης αντι-ανταγωνιστικών πρακτικών ή διαπιστωθεί ότι στον κλάδο δεν επικρατούν συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού.

Τέλος, αναφορικά με το ερώτημά σας για την τυχόν απόφαση της κυβέρνησης εφαρμογής διατίμησης αναφέρουμε ότι οι μηχανισμοί καθορισμού τιμών αποτελούν μία από τις περιοριστικές μορφές παρέμβασης στην αγορά, επιφέρουν δε ακραία αποτελέσματα που παρεκκλίνουν από τον σκοπό διασφάλισης ελεύθερου ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς και ενέχουν κινδύνους. Ωστόσο, ενόψει κοινωνικών ανησυχιών οι οποίες, κατά τις περιστάσεις, δύναται να υπερισχύσουν του σκοπού διασφάλισης ανταγωνισμού στην αγορά, η ρύθμιση των τιμών δεν είναι ασυμβίβαστη, εκ προοιμίου, με τους στόχους του Ευρωπαϊκού δικαίου ανταγωνισμού.

Η παρέμβαση του κράτους στις τιμές πώλησης των καταναλωτικών προϊόντων μέσω του καθορισμού ανώτατης τιμής πώλησης αυτών έχει, σύμφωνα με την οικονομική θεωρία, ως στόχο την προστασία του καταναλωτή. Ενόψει του σκοπού αυτού, η τιμή αυτή παρέμβασης καθορίζεται σε επίπεδο χαμηλότερο από εκείνο που διαμορφώνεται στην ελεύθερη οικονομία. Για τον λόγο αυτό θα πρέπει να γίνεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και περιπτώσεις διαχείρισης κρίσεων, όπου δηλ. είναι αντικειμενικά ανέφικτο να λειτουργήσει ο υγιής ανταγωνισμός, συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος και όταν κανένα άλλο λιγότερο περιοριστικό μέτρο στον ανταγωνισμό δεν μπορεί να αποφέρει αποτελέσματα. Θα πρέπει επίσης να σχεδιάζεται με ιδιαίτερη προσοχή.

Τυχόν τέτοια απόφαση θα πρέπει: 1) να έχει μικρή διάρκεια, 2) οι παρεμβάσεις να επανεξετάζονται περιοδικώς, 2) να οριοθετείται σαφώς η δυνατότητα της Διοίκησης για επιβολή ανώτατων τιμών σε συγκεκριμένα προϊόντα ή υπηρεσίες, υπό την έννοια ότι μια τέτοια παρέμβαση επιβάλλεται για λόγους δημοσίου συμφέροντος σε εξαιρετικές περιπτώσεις και για περιορισμένο χρονικό διάστημα, και, τέλος, 3) να διασφαλίζεται ότι οι ρυθμιζόμενες

οντότητες διατηρούν κίνητρα για να λειτουργούν αποτελεσματικά, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα ότι τα κέρδη δεν είναι υπερβολικά και ότι οι οντότητες παραμένουν βιώσιμες.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι η επιβολή ανώτατης τιμής σε ένα προϊόν από το κράτος ενδέχεται να έχει τις ακόλουθες αρνητικές επιδράσεις (ορισμένες βραχυπρόθεσμα, άλλες μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα):

- Ελλείψεις στην αγορά: Στο βαθμό που υπάρχει για το συγκεκριμένο προϊόν παραγωγή στο εξωτερικό ή αποφάσεις παραγωγής ή διανομής, η οποία επηρεάζεται από τιμές σε άλλες χώρες, αν ο καθορισμός μιας χαμηλής τιμής στη χώρα εκτρέψει προϊόν στο εξωτερικό, όπου το κέρδος μπορεί να είναι υψηλότερο, μπορεί να δημιουργηθούν ελλείψεις ποσοτήτων στην εσωτερική αγορά.
- Μακροχρόνια μείωση της προσφοράς από τις επιχειρήσεις.
- Μη αποτελεσματική κατανομή πόρων στην οικονομία.
- Κίνδυνος ενίσχυσης κάποιων ισχυρών παικτών εις βάρος κάποιων μικρότερων κυρίως ελληνικών επιχειρήσεων.
- Εμφάνιση του φαινομένου umbrella pricing: Στην περίπτωση αυτή οι μέγιστες τιμές λειτουργούν ως εστιακό σημείο για τους μεταπωλητές (umbrella pricing) και ενδεχομένως να εφαρμόζονται από τους περισσότερους ή και από όλους τους μεταπωλητές ως καθορισμένες τιμές. Συνεπώς, οι τιμές πώλησης όλων των ομοειδών προϊόντων θα τείνουν στην ως άνω καθορισμένη ανώτατη τιμή, ακόμη και για ομοειδή αγαθά η τιμή των οποίων πριν την επιβολή της μέγιστης τιμής κυμαινόταν σε χαμηλότερα επίπεδα.
- Εμφάνιση φαινομένων «γκρίζας» ή «μαύρης» αγοράς: Το γεγονός ότι κάποιοι καταναλωτές λόγω της έλλειψης των αγαθών δεν ικανοποιούν τις ανάγκες τους, παρότι είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν υψηλότερη από την τιμή παρέμβασης τιμή, είναι πιθανό να οδηγήσει σε φαινόμενα «γκρίζας» ή «μαύρης» αγοράς, όπου τα προϊόντα πωλούνται σε τιμή αρκετά υψηλότερη από εκείνη της τιμής παρέμβασης.
- Παρεμπόδιση τυχόν δομικών και διαρθρωτικών αλλαγών στην αγορά που έχουν ήδη δρομολογηθεί από την κυβέρνηση

Ως εναλλακτικά μέτρα με σκοπό την προστασία του καταναλωτικού κοινού από υπερτιμολογήσεις, τα οποία συνιστούν τη μικρότερη δυνατή παρέμβαση στην αγορά είναι τα ακόλουθα:

- Καθορισμός ποσοστού κέρδους ή εκφρασμένου σε απόλυτες μονάδες κέρδους επί συγκεκριμένων πωλουμένων ειδών ή παρεχόμενων υπηρεσιών σε επίπεδο χονδρικής και λιανικής σε επίπεδα προ της συγκεκριμένης υγειονομικής κρίσης.
- Περιορισμός στην ποσότητα αγοράς ανά άτομο ανά συναλλαγή.
- Δυνατότητα το κράτος να αγοράσει τα εν λόγω προϊόντα και να τα διαθέσει απευθείας στους πολίτες ως μέτρο κοινωνικής πολιτικής.
- Δυνατότητα το κράτος να παράξει τα εν λόγω προϊόντα και να τα διαθέσει στους καταναλωτές ως μέσο ενίσχυσης του ανταγωνισμού στην αγορά.
- Η δημοσιοποίηση κατά τακτά χρονικά διαστήματα ενός «δελτίου ακρίβειας ή υπερβολικής τιμολόγησης», στο οποίο θα δημοσιοποιούνται ορισμένες περιπτώσεις

προϊόντων ή και επιχειρήσεων που τιμολογούν σε υπερβολικά υψηλό επίπεδο, με βάση αντικειμενικά συγκριτικά στοιχεία (naming and shaming).

- Γενικά παροχή οικονομικών κινήτρων παρά νομοθετική ρύθμιση για την αντιμετώπιση εξωτερικών παραγόντων (επιχορηγήσεις, απαλλαγή από φόρους κλπ).

Ορισμένα από αυτά τα μέτρα δύνανται να είναι πιο αποτελεσματικά από άλλα, ανάλογα με την κατάσταση και τα δεδομένα της συγκεκριμένης αγοράς.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει αποστείλει από της 16 Μαρτίου 2020 υπόμνημα στη κυβέρνηση με ανάλυση των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων κάθε μίας από αυτές τις προτεινόμενες λύσεις.

Η ΕΑ σημειώνει ότι στην παρούσα συγκυρία που η χώρα δοκιμάζεται από την πανδημία COVID-19, η ΕΑ θα συνεχίσει να επεμβαίνει, όπου και εάν κρίνεται απαραίτητο, ως αρμόδια για τη διαπίστωση τυχόν παραβάσεων των διατάξεων του ν. 3959/2011 και των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ και θα τιμωρεί αυστηρά οποιεσδήποτε παραβάσεις, σε αμεση και συνεχή συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, αλλά και με άλλες δημόσιες αρχές.

Με εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Ακριβές αντίγραφο
Η Προϊσταμένη

ΗΛΙΑΝΑ ΚΟΥΤΡΑ

Ιωάννης Λιανός